

Ханюков Олексій Олександрович,
доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри внутрішньої медицини № 3

Сапожниченко Людмила Володимирівна,
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри внутрішньої медицини № 3

Смольянова Олександра Вікторівна,
асистент кафедри внутрішньої медицини № 3

ВІРТУАЛЬНИЙ КЕЙС ЯК ВИД СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ

Дніпровський державний медичний університет

Застосування технік симуляційного відпрацювання практичних навичок під час навчання студентів-медиків є однією з цілей освітньо-професійної програми «Медицина» [1]. Для її реалізації у Дніпровському державному медичному університеті було створено навчально-тренувальний центр симуляційної медицини [2], на базі якого проводились заняття у рамках дисципліни внутрішня медицина [3]. Проте початок військової агресії з боку рф зумовив виникнення перешкод для звичного ведення занять [4], обмеживши доступ до сучасного оснащення центру. Це зумовило пошук нових методик для набуття необхідних практичних навичок в умовах онлайн навчання.

Метою є висвітлення способу проведення заняття з використанням віртуального комбінованого клінічного кейсу під час синхронного компонента дистанційного навчання.

Заняття проводилося для студентів 6 курсу у рамках циклу «Внутрішня медицина». Для обраної теми формувалась електронна папка, яка містила технологічну карту з описом захворювання за темою заняття, ілюстративний матеріал з зображенням зовнішніх симптомів захворювання (фотографії з архіву викладача або з відкритих джерел [5]), аудіо-файли з аускультациєю легень та серця [6], дані додаткових методів обстеження. Заняття проводилось у Google Meet (Alphabet Inc.).

«Клінічна» симуляція відбувалась під час Google Meet конференції з викладачем. Для її організації використовувалися заздалегідь створені технологічні карти з описом захворювання за темою заняття. Під

час симуляції роль пацієнта виконував викладач, роль лікаря — студент. Збір скарг та анамнезу не відрізнявся від реального спілкування з пацієнтом, а під час опрацювання об'єктивного обстеження студент запитував викладача — що він може побачити, пропальпувати, проперкутувати та вислухати у тій чи іншій ділянці. Результати огляду надавалися у вигляді презентації фотографій через функцію «презентація вікна» у Google Meet. Дані пальпації та перкусії озвучувались викладачем. Аудіофайли аускультатії легень та серця запускалися викладачем на своєму комп'ютері (можливим є надання у чат конференції посилання на необхідний файл на Google disk та його прослуховування здобувачами в окремому вікні).

За результатами спілкування студент мав встановити попередній діагноз та призначити додаткові методи обстеження. Викладач надавав доступ до результатів лише «призначених» студентом досліджень по чергово через функцію «презентація вікна», а здобувач мав дати заключення по кожному з них. Після закінчення цього етапу «лікар» формулював діагноз, базуючись на усіх даних, що отримано під час симуляції. Діагноз надсилався студентом до чату відеоконференції, після чого починався дебрифінг.

Важливим моментом є можливість запису усього процесу та повторний перегляд. Це дозволяло учаснику поглянути на себе зі сторони, адже часто студенти залишають свою міміку та жести під час спілкування з хворим поза увагою. Крім того, під час розбору презентувалися усі наявні результати методів обстеження, що іноді впливало на формулювання діагнозу. Під час розбору помилок здобувач самостійно мав назвати можливі наслідки для реальної клінічної практики.

Зрозумілим є те, що дистанційний формат симуляції не дає можливості повноцінного оволодіння мануальними вміннями. Проте він дозволяє опрацювати спілкування та клінічне мислення, щоб потім — коли дозволить безпекова ситуація — максимально доопрацювати мануальні навички. Крім того, формування спроможності збирати медичну інформацію про пацієнта відповідно до освітньо-професійної програми [1] відноситься до спеціальних (фахових) компетентностей, які повинен набути здобувач. Але за даними досліджень [7, 8, 9], навіть серед студентів старших курсів рівень оволодіння цією навичкою не досягає бажаного рівня. Тому запропонований спосіб симуляційного клінічного кейсу може використовуватися і при відсутності загроз (COVID-19, військовий конфлікт).

З початком військової агресії симуляційне навчання на кафедрі внутрішньої медицини 3 було перенесено в онлайн формат. Воно проводилося з використанням віртуального комбінованого клінічного кейсу під час синхронного компоненту дистанційного навчання. Запропонована методика дозволяє опрацювати навички спілкування та клінічного мислення, та може бути використана у майбутньому при відсутності загроз для учасників навчального процесу.

Список літератури

1. Освітньо-професійна програма другого рівня магістра медицини в галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 222 — «Медицина». Дніпро. 2021. URL: https://drive.google.com/file/d/19EgoRQpEYpE7FBSdMlgw1M20o2C_Fruy/view.

2. Навчально-тренувальний центр симуляційної медицини. Дніпровський Державний Медичний Університет 2023. URL: <https://smed.dmu.edu.ua/>

3. Ханюков А., Смольянова А. Симуляційне навчання як засіб оволодіння фаховими компетентностями студентами 6 курсу (обґрунтування, методика проведення заняття, аналіз). *SWorldJournal* 2018;4:78–85. URL: <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2020-06-04-043>.

4. Khaniukov O. O., Smolianova O. V., Shchukina O. S. Distance learning during the war in Ukraine: experience of Internal Medicine department (organisation and challenges). *Art of Medicine* 2022;3:134–8. URL: <https://doi.org/10.21802/artm.2022.3.23.134>.

5. An image library for medical education. Medpics, UC San Diego, School of Medicine 2023. URL: <https://medpics.ucsd.edu/index.cfm>

6. EasyAuscultation. com. Heart and lung sounds 2022. URL: <https://www.easyauscultation.com/>

7. Alrasheedi A. A. Deficits in history taking skills among final year medical students in a family medicine course: A study from KSA. *Journal of Taibah University Medical Sciences* 2018;13:415–21. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jtumed.2018.07.001>.

8. Mavis B. E., Wagner D. P., Henry R. C., Carravallah L., Gold J., Maurer J. et al. Documenting clinical performance problems among medical students: feedback for learner remediation and curriculum enhancement. *Medical Education Online* 2013;18:20598. URL: <https://doi.org/10.3402/meo.v18i0.20598>.

9. Ханюков О. О., Сапожниченко Л. В., Смольянова О. В. Опитування викладачів відносно рівню сформованості фахової компетентності щодо спроможності збирати медичну інформацію про пацієнта у студентів-медиків 6 курсу. *Innovations and Prospects of World Science (May 25–27, 2022). Proceedings of the 10th International Scientific and Practical Conference* 2022:560-3.